

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ความผิดฐานลักทรัพย์ เป็นความผิดอาญาประเภทหนึ่งที่เป็นความผิดในตัวเอง (Mala in se)¹ ซึ่งถือว่าเป็นการกระทำที่ขัดต่อคุณธรรม (Conscience) และจิตสำนึกของคนในสังคม ความผิดฐานลักทรัพย์ได้ถูกบัญญัติไว้ในลักษณะ 12 หมวด 1 โดยมีโครงสร้างความรับผิด คือ เป็นการเอาไปซึ่งทรัพย์ของผู้อื่น หรือที่ผู้อื่นเป็นของรวมอยู่ด้วยไปโดยทุจริต ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 334 ซึ่งการบัญญัติกฎหมายมีวัตถุประสงค์ที่จะคุ้มครองการครอบครอง และกรรมสิทธิ์ในทรัพย์นั้นๆ อันเนื่องจากกฎหมายได้คำนึงหรือพิจารณาถึงความเป็นเจ้าของ หรือเป็นผู้ครอบครองโดยบุคคลใดๆ จะมาละเมิดกับทรัพย์นั้นไม่ได้ อันเป็นแนวความคิดเช่นเดียวกับหลักศาสนาพุทธ ในศีลข้อห้ามที่ว่า “อทินนาทานาเวรมณี เจตนาเวนจากการลักขโมยของบุคคลที่บุคคลอื่นหวงแหน” ซึ่งโดยนัยหนึ่งก็เป็นเรื่องของการห้ามเบียดเบียนผู้อื่น ฉะนั้นทั้งทางกฎหมายและทางศาสนาจึงได้กำหนดให้การลักทรัพย์เป็นความผิดตามกฎหมายหรือตามข้อห้ามของศีล โดยต่างก็มีวัตถุประสงค์เดียวกันคือ เพื่อให้คนในสังคมอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุข

เนื่องจากการกระทำความผิดฐานลักทรัพย์ มีลักษณะของการกระทำที่หลากหลาย อันเป็นเหตุทำให้การลงโทษความผิดฐานลักทรัพย์ ตามมาตรา 334 อาจใช้บังคับกับประเภทของความผิดบางประเภทเท่านั้น แต่ถ้การลักทรัพย์เป็นการกระทำที่ประกอบด้วยพฤติการณ์ที่มีความร้ายแรง หรือก่อให้เกิดความสะดกในการลักทรัพย์มากขึ้น เช่น การลักทรัพย์โดยมีอาวุธหรือโดยร่วมกระทำผิดด้วยกันตั้งแต่สองคนขึ้นไป หรือการลักทรัพย์ในเวลากลางคืน ตามมาตรา 335 การกำหนดโทษสำหรับการกระทำผิดดังกล่าวก็มีความจำเป็นที่จะต้องหนักขึ้น หรือสูงขึ้นตามแนวความคิดทางอาชญวิทยาตามทฤษฎีเจตจำนง (Theory of free will) ที่เห็นว่ามนุษย์มีความอิสระในการที่จะเลือกกระทำหรือไม่กระทำการใดๆ ดังนั้นมนุษย์จึงต้องรับผิดชอบในการกระทำของตนตามสัดส่วน หรือตามความร้ายแรงของความผิด ในขณะที่เดียวกันการกำหนดโทษให้หนักขึ้นหรือสูงขึ้นก็เป็นการยับยั้งหรือข่มขู่ผู้กระทำความผิดอีกด้วย จากแนวความคิดทฤษฎีดังกล่าว

¹ คณิต ณ นคร, กฎหมายอาญาภาคความผิด, พิมพ์ครั้งที่ 3 (กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2532), หน้า 12.

กฎหมายจึงได้กำหนดให้มีการบัญญัติเหตุจรรยาในความผิดฐานลักทรัพย์ขึ้น ในประมวลกฎหมายอาญา ตามมาตรา 335 มาตรา 335 ทวิ และมาตรา 336 ทวิ

การกำหนดให้มีเหตุจรรยาในความผิดฐานลักทรัพย์ ตามประมวลกฎหมายอาญานอกจากจะได้ถูกกำหนดขึ้นจากแนวความคิดทางอาชญาวิทยาแล้ว กฎหมายยังได้พิจารณาจากหลักการคำนึงถึงผลของการกระทำ จากหลักคำนึงถึงจิตใจ จากตัวผู้ก่อกระทำความผิด จากลักษณะของการกระทำความผิด และจากความผิดที่เกิดขึ้นบ่อยๆ ประกอบกันได้พิจารณาจากเงื่อนไขต่างๆ ดังต่อไปนี้อีกด้วย

1. เงื่อนไขจากลักษณะของการกระทำความผิด
2. เงื่อนไขจากสถานที่
3. เงื่อนไขจากโอกาสในการกระทำความผิด
4. เงื่อนไขจากตัวทรัพย์ และ
5. เงื่อนไขอื่นๆ

การกำหนดเหตุจรรยาจากเงื่อนไขดังกล่าวข้างต้น เป็นองค์ประกอบสำคัญต่อการพิจารณาในการกำหนดให้ความผิดฐานลักทรัพย์ต้องรับโทษหนักขึ้น แต่อย่างไรก็ตามการพิจารณาจากเงื่อนไขดังกล่าว ยังไม่ครอบคลุมต่อความผิดบางอย่างที่เกิดขึ้น อันควรที่จะกำหนดไว้ให้เป็นเหตุจรรยา ไม่ว่าจะเป็นเงื่อนไขจากตัวทรัพย์ที่มีมูลค่ามาก เช่น ถ้าผู้กระทำความผิดคนหนึ่งกระทำการลักขโมยไปหนึ่ง ซึ่งมีราคา 5 บาท กับบุคคลอีกคนหนึ่งทำการลักแหวนเพชรวงหนึ่งซึ่งมีราคา 500,000 บาท ถ้าบุคคลทั้งสองต้องรับโทษเท่ากันก็จะทำให้เกิดความไม่เป็นธรรม หรือในกรณีของการลักทรัพย์ที่อยู่ในรถยนต์ ผู้กระทำความผิดต้องรับโทษในบทจรรยา ตามคำพิพากษาฎีกาที่ 3005/2543 ในขณะที่การลักรถยนต์ไปทั้งคัน โดยการใช้ลูกกุญแจปลอมมาไขกุญแจและคิดเครื่องยนต์ ผู้กระทำความผิดกลับได้รับโทษเพียงลักทรัพย์ในบทธรรมดาเท่านั้น ตามคำพิพากษาฎีกาที่ 2447/2527 ซึ่งถ้าพิจารณาจากมูลค่าของทรัพย์แล้วรถยนต์อาจเป็นทรัพย์ที่มีมูลค่ามากกว่า ดังนั้นการลงโทษโดยมิได้พิจารณาจากมูลค่าของทรัพย์ ก็จะเป็นการลงโทษผู้กระทำความผิดที่ไม่ยุติธรรมต่อผู้เสียหาย ซึ่งจะเห็นได้ว่าเงื่อนไขจากมูลค่าของทรัพย์ก็เป็นสิ่งสำคัญเช่นกัน หรือถ้าพิจารณาจากประเภทของทรัพย์ที่เป็นอาวุธปืน หรือวัตถุระเบิด การลักทรัพย์เช่นนี้ก็ควรที่จะกำหนดไว้ให้เป็นเหตุจรรยาด้วย เนื่องจากอาวุธต่างๆ เหล่านี้มีอนุภาพในการทำลายล้างสูง อันมีความเสี่ยงต่อการก่อให้เกิดการกระทำความผิดที่มีความรุนแรงมากขึ้น หากผู้กระทำความผิดได้นำอาวุธต่างๆ ไปใช้ในทางที่ผิดไม่ว่าจะเป็นกระทำความผิดอันเป็นการก่อความไม่สงบ หรือในความผิดเกี่ยวกับก่อการร้าย ทั้งนี้ในประมวลกฎหมายอาญายังได้ให้ความสำคัญถึงความร้ายแรงของอาวุธ

ป็น หรือวัตถุประสงค์ ต่อการลงโทษให้หนักขึ้นในกรณีอื่นๆ อีกด้วย เช่น การลักทรัพย์โดยมิหรือใช้อาวุธปืน หรือวัตถุประสงค์ ตามมาตรา 336 ทวิ

นอกจากนี้ถ้าได้พิจารณาจากเงื่อนไขจากโอกาสในการกระทำความผิด โอกาสในการกระทำความผิดก็เป็นสิ่งที่จะทำให้ผู้กระทำความผิด สามารถที่ทำการลักทรัพย์ได้สะดวกมากยิ่งขึ้น ซึ่งการใช้โอกาสในการกระทำความผิดอาจเกิดขึ้นได้จากโอกาสต่างๆ โดยเฉพาะโอกาสที่เกิดจากผู้เสียหายเป็นบุคคลที่ไม่สามารถที่จะปกป้อง หรือใช้ความระมัดระวังได้อย่างพอเพียงในการรักษาทรัพย์ของตนเนื่องจากเป็นบุคคลที่ไม่สามารถที่จะช่วยเหลือตนเองได้ เช่น บุคคลผู้สูงอายุ บุคคลทุพพลภาพ และเด็ก ซึ่งถ้ามีการลักทรัพย์จากบุคคลดังกล่าว ผู้กระทำความผิดย่อมจะมีโอกาสที่จะกระทำความผิดสำเร็จได้มากกว่ากระทำความผิดต่อบุคคลหนุ่มสาว แต่กฎหมายยังมิได้กำหนดถึงการกระทำความผิดดังกล่าวไว้ให้เป็นเหตุฉกรรจ์ ดังนั้นผู้ทำการลักทรัพย์ต่อบุคคลดังกล่าวจึงต้องรับโทษตามมาตรา 334 ซึ่งเป็นบทธรรมดาเท่านั้น แต่ถ้าได้พิจารณาจากการกระทำแล้วการกระทำต่อบุคคลดังกล่าว ถือได้ว่าเป็นการกระทำที่ไม่มีมนุษยธรรมและเป็นการสร้างความไม่พึงพอใจให้กับคนในสังคมเป็นอย่างมาก ดังนั้นจึงควรที่จะกำหนดถึงการกระทำความผิดในลักษณะดังกล่าวให้เป็นเหตุฉกรรจ์

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษาวิจัย

1. เพื่อศึกษาแนวความคิด และทฤษฎีการลงโทษ ซึ่งเป็นแนวทางในการกำหนดให้ผู้กระทำต้องรับโทษหนักขึ้นเนื่องจากเหตุฉกรรจ์
2. เพื่อศึกษาถึงพัฒนาการ ในการกำหนดเหตุฉกรรจ์ในความผิดฐานลักทรัพย์ตามกฎหมายของประเทศไทย
3. เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบเหตุฉกรรจ์ในความผิดฐานลักทรัพย์ ตามกฎหมายประเทศไทยกับกฎหมายต่างประเทศ
4. เพื่อศึกษาถึงปัญหาที่เกิดจากการใช้บังคับกฎหมาย กับความผิดบางลักษณะ และเสนอแนวทางที่เหมาะสมในการกำหนดเหตุฉกรรจ์ในความผิดฐานลักทรัพย์

1.3 ขอบเขตของการศึกษาวิจัย

ขอบเขตของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ จะศึกษาแนวความคิดในการกำหนดเหตุฉกรรจ์ รวมทั้งจะศึกษาถึงแนวความคิดในการกำหนดเหตุฉกรรจ์ในความผิดฐานลักทรัพย์ ตามกฎหมายประเทศไทยโดยเปรียบเทียบกับกฎหมายต่างประเทศ ได้แก่ ประเทศสหรัฐอเมริกา (มลรัฐฟลอริดา)

ประเทศตุรกี ประเทศกรีซ ประเทศสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมัน ประเทศโรมาเนีย และประเทศฝรั่งเศส

1.4 ธรรมชาติฐานของการวิจัย

การกำหนดเหตุจรรยาในความผิดฐานลักทรัพย์ ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 335 มาตรา 335 ทวิ และ มาตรา 336 ทวิ ได้คำนึงถึงจากลักษณะของการกระทำความผิด หรือจากสถานที่ที่ได้กระทำความผิด หรือจากตัวทรัพย์ ซึ่งมีความครอบคลุมต่อการกระทำความผิดในระดับหนึ่ง แต่กรณีที่ทรัพย์ที่มีมูลค่ามากมิได้บัญญัติไว้ จึงเกิดความไม่เป็นธรรมต่อผู้เสียหาย และไม่ตรงตามวัตถุประสงค์ของการลงโทษเพื่อป้องกันการกระทำความผิด หรือการลักทรัพย์ที่เป็นอาชญากรรม เช่น อาชญากรรม หรือวัตถุระเบิด ที่ผู้กระทำความผิดสามารถนำไปใช้ในการกระทำความผิดอาญาที่ร้ายแรงอื่นๆ ได้ เช่น ความผิดฐานฆ่าผู้อื่น หรือการก่อการร้าย นอกจากนี้การลักทรัพย์ต่อบุคคลที่ไม่สามารถจะปกป้องทรัพย์ได้ เช่น ผู้สูงอายุ บุคคลทุพพลภาพ และเด็ก ซึ่งเป็นการกระทำที่ไม่มีมนุษยธรรม จึงสมควรกำหนดให้การกระทำความผิดดังกล่าวเป็นเหตุจรรยา เพื่อป้องกันและรักษาความสงบเรียบร้อยรวมทั้งให้เกิดความเป็นธรรมแก่ผู้เสียหาย

1.5 วิธีการในการดำเนินการศึกษาวิจัย

วิทยานิพนธ์เรื่องนี้เป็นการค้นคว้าวิจัยทางเอกสาร (Documentary Research) โดยอาศัยการค้นคว้า และรวบรวมข้อมูลทางเอกสารทั้งที่เป็นภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ โดยอาศัยการค้นคว้าจากตัวบทกฎหมาย หนังสือ วารสาร บทความ รวมทั้งแนวคำพิพากษาของศาล และข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต

1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการศึกษาวิจัย

1. เพื่อทราบถึงแนวความคิดในการกำหนดโทษ และการกำหนดเหตุจรรยา
2. เพื่อทราบถึงพัฒนาการในการกำหนดเหตุจรรยาในความผิดฐานลักทรัพย์ ตามกฎหมายของประเทศไทย
3. เพื่อช่วยในการพิจารณากฎหมายไทย และกำหนดวิธีการที่เหมาะสมเกี่ยวกับการกำหนดเหตุจรรยาในความผิดฐานลักทรัพย์จากการศึกษาเปรียบเทียบ
4. เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุงกฎหมายอาญาให้มีความสมบูรณ์ และมีความเหมาะสมมากยิ่งขึ้นต่อการบังคับใช้